

BILTEN

ZELENI NAHRBTNIK

2024-25

Dragi prijatelji Zelenega nahrbtnika,

še eno šolsko leto je za nami – leto polno radovednih pogledov, otroških vprašanj, ustvarjalnih idej in majhnih, a pomembnih dejanj za naš planet. *Zeleni nahrbtnik* je tudi letos potoval, že osemnajstič – ne več iz vrtca v vrtec kot pred leti, ampak v srcih in mislih otrok, ki so skupaj z vzgojitelji iskali odgovore na vprašanje: »Kaj lahko storimo, da bo naš svet lepši in bolj čist?«

Vsak vrtec je izbral svoj okoljski izziv – nekateri so čistili okolico in skrbeli za manj odpadkov, drugi so raziskovali, kako varčujemo z vodo, spoznavali rastline, ločevali odpadke ali iskali načine za bolj trajnostno potovanje. Otroci so s svojimi akcijami ob Dnevu Zemlje v aprilu nagovorili odrasle in pokazali, da nikoli niso premajhen, da ne bi mogel spremeniti sveta.

Vrhunec leta je bilo naše skupno srečanje v maju v Novi Gorici, kjer se je zbralo približno 300 otrok z vzgojitelji. Pozdravil nas je podžupan MONG, podelili smo *Ekolistine* in knjižne nagrade, uživali v čudoviti lutkovni predstavi Gledališča Bičikleta in skupaj z Zelenim škratkom odkrivali skriti zaklad. Veselje, smeh in ponos v očeh otrok so bili najlepša nagrada za ves trud, ki so ga vložili čez leto.

Letos smo bili še posebej hvaležni za finančno podporo Eko sklada, ki je omogočila, da se je zaključnega srečanja lahko udeležilo več sodelujočih vrtcev, kot bi se sicer. Hvala!

Ko zapiramo stran letošnjega Zelenega nahrbtnika, že sanjamo o novem – polnem idej, igre, raziskovanja in novih majhnih korakov k velikim spremembam. Naj nas Zeleni škratek še dolgo opominja, da so prav drobna dejanja tista, ki tlakujejo pot k čistejšemu in bolj prijaznemu svetu.

Andreja Vizintin

Koordinatorica projekta *Zeleni nahrbtnik*
MDPM za Goriško

O Zelenem nahrbtniku...

Zeleni nahrbtnik je okoljevarstveni program, namenjen predšolskim otrokom v vrtcih. Osnovni namen in cilj programa je motivirati predšolske otroke, da sami (oz. skupaj s svojimi vzgojitelji-cami) razmišljajo o naravi in okolju v katerem živijo; da skozi igro in svoji stopnji razumevanja primerno spoznavajo okoljevarstvene probleme, nanje opozarjajo in iščejo rešitve. Program smo goriškim vrtcem prvič predstavili v Tednu otroka leta 2007 in ga izvedli v šolskem letu 2007/2008. Takrat je sodelovalo štiri vrtce z osmimi enotami ter osnovna šola s prilagojenim programom. Že v prvem letu je najmanj 29 vzgojiteljic skupaj z zunanjimi sodelavci, starši in vodstvi vrtcev vodilo skozi program približno 310 predšolskih otrok. Odzivi, zapisani v dnevnikih Zelenega nahrbtnika, so izpostavili izjemno motivacijsko vrednost lutke *Zelenega škratka*, ki otroke spremlja skozi celoten projekt.

HIMNA ZELENEGA NAHRBTNIKA

ENKRAT ...

Enkrat, enkrat, enkrat je bil en zelen škrat,
enkrat, enkrat, enkrat je bil en škrat.

Imel je dolgo bradico, vsa siva je bila.
Na rami nosil malhico, b'la polna je zlata.
Pomagal rad je vsem ljudem, ki dobri so bili.
Hudobneže preziral je, za njih ni imel oči.
Enkrat, enkrat, enkrat je bil en zelen škrat,
Enkrat, enkrat, enkrat je bil en zelen škrat,
Enkrat, enkrat, enkrat je bil en škrat ...

Enkrat, enkrat, enkrat je bil en zelen škrat,
enkrat, enkrat, enkrat je bil en škrat...

Ti praviš, da ga ni bilo, dokazov da še ni.
v nahrbtniku tem živel bo, zato zapojmo vsi:

Enkrat, enkrat, enkrat je bil en zelen škrat,
Enkrat, enkrat, enkrat je bil en škrat ...

Prerejeno s privolitvijo avtorice Lenčke Kupper

AKCIJE 2024 - 25 PO VRTCIH

VRTEC BOVEC ENOTA JEŽKI

Število sodelujočih otrok: 19

Koordinatorica, vzgojiteljica: Deana Kravanja, Ana Mlekuž

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: **BOVEC ČIST IN LEP**

IZVEDENE AKTIVNOSTI: Opazili smo, da je vse več smeti na javnih površinah. Pokazati smo hoteli, da so okoljski problemi stvar vseh nas. Pogovarjali smo se o pomenu ločevanja odpadkov ter o skrbi za naravo. Obiskali smo ekološki otok. Izvedli smo čistilno akcijo v okolici vrtca. Pogovorili smo se o tem, kako bi se lahko nekaterim odpadkom lahko izognili.

ODZIV OTROK: Otroci so se odzvali pozitivno in več časa ponosno kazali vse, kar so pobrali. Zelo so se veselili občutka, da so prispevali k bolj čisti naravi.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Mimoidoči so z veseljem pozdravili in pohvalili otroke ter njihovo delo. Ustavljali so se in se zahvaljevali ter izrazili zadovoljstvo, da otroke učimo spoštljivega odnosa do okolja.

ENOTA MLAJŠIH OTROK

Število sodelujočih otrok: 9

Koordinatorica, vzgojiteljica: Sandra Kverh

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: **BOVEC – ČIST IN LEP KRAJ**

IZVEDENE AKTIVNOSTI: Obiskal nas je Zeleni škrat, ki nam je prinašal pesmice, pravljice, zgodbe o pomenu čistega okolja, o skrbi za čisto naravo, varčevanju z vodo, materiali in elektriko... Ker smo opazili, da v kraju primanjkuje košev za smeti in so potem smeti vsepovsod, smo organizirali čistilno akcijo v Bovcu ter smeti odnesli na ekološki otok. Ker je bilo največ smeti okrog otroških igralskih površin, smo se z otroci dogovorili, da bodo oni poskrbeli, da tam v prihodnje ne bo več tako. Izvedli smo tudi skupno sajenje medonosnih rastlin (deteljica ali rožice) v lončke, ki so jih otroci pridno zalivali in na koncu odnesli domov.

ODZIV OTROK: Odziv je bil pozitiven. Upoštevali so navodila glede ločevanja odpadkov v različne koše tako v vrtcu kot v domačem okolju.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Mimoidoči so nas pohvalili, da skrbimo za čist Bovec, da učimo otroke spoštljivega odnosa do okolja. Tudi starši so pozdravili našo akcijo, v svojem kraju so jo nekateri z otroki tudi ponovili. Veseli so bili rastlin in so jih doma posadili v vrt.

VRTEC BOVEC PODRUŽNICA ŽAGA

Število sodelujočih otrok:

Koordinator: Melita Pikon

Vzgojitelji/ce: Mateja Šturm

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: OČISTIMO NAŠ PLANET

IZVEDENE AKTIVNOSTI: V naši okolici smo opazili vedno več nepravilno odvrženih odpadkov, kar negativno vpliva na naravo in okolje, v katerem živimo. Želeli smo, da otroci že v zgodnjem otroštvu razvijejo občutek odgovornosti do okolja ter razumejo pomen skrbi za čistočo in zdrav planet. Dejavnosti smo začeli z branjem pravljice o belem zajčku, ki je otroke spodbudila k razmišljanju o čistoči in naravi. Ustvarili smo belega zajčka iz vate, kar je bilo otrokom zelo všeč. V naši okolici smo opazili vedno več nepravilno odvrženih odpadkov, kar negativno vpliva na naravo in okolje, v katerem živimo. Želeli smo, da otroci že v zgodnjem otroštvu razvijejo občutek odgovornosti do okolja ter razumejo pomen skrbi za čistočo in zdrav planet. Skupaj smo raziskali našo vas in ugotovili da imamo celo dva ekološka otoka. Naučili smo se, da različne odpadke odvržemo v različne zabojnike. In ne samo to, spoznali smo, da vsi odpadki niso za na odpad. Skupaj smo iz rabljenih škatel in s pomočjo naravnih odpadkov izdelali hotel za žuželke, iz rabljenih barvic pa smo si izdelali vrtalke. V knjižnici smo si sposodili veliko knjig na to temo, katere smo z zanimanjem prebirali. Ko pa smo bili vsi poučeni o vsem, smo se podali na čistilno akcijo, kjer smo na naše veliko veselje, dobili zelo malo odpadkov v naravi. Pri vsem tem pa nas je spremljal škratek, ki nas je tudi veliko naučil.

ODZIV OTROK: Otroci so pokazali veliko zanimanja in navdušenja. Aktivno so sodelovali pri vseh dejavnostih, postavljali vprašanja, delili svoja opažanja in celo doma opozarjali na pravilno ravnanje z odpadki. Ponosno so sodelovali tudi pri čistilni akciji

ODZIV OSTALIH LJUDI: Naša akcija je bila lepo sprejeta tudi s strani staršev in krajanov. Več staršev je izrazilo navdušenje nad tem, kako zavzeto so otroci doma govorili o projektu ter jih celo sami opozarjali na pomen ločevanja odpadkov in čistoče okolja.

VRTEC PRI OŠ ALOJZA GRADNIKA DOBROVO ENOTA KOJSKO

Število sodelujočih otrok: 60

Koordinator: Petra Gomišček

Vzgojitelji/ce: Karmen Krivec, Lea Srebernič, Monika Prinčič, Monika Marinič, Katja Simčič, Anka Medvešček, Dani Kristančič, Suzi Erzetič, Urška Bric, Maja Raholin.

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: MALI KORAKI, VELIKE SPREMEMBE

IZVEDENE AKTIVNOSTI: V vrtcu smo se odločili, da bomo v okviru letošnje akcije otroke in starše spodbujali k trajnostnemu ravnanju. Začeli smo s pogovori o ravnanju z odpadki, branje slikanic v vrtcu... Projekt smo razdelili na več sklopov, ki so povezovali vrtec, otroke, starše in širše domače okolje.

- Sodelovanje z domačim okoljem Strokovni delavci smo pripravili niz eko izzivov, ki so jih otroci skupaj s starši opravljali doma. Izzivi so bili trajnostno naravnani in so spodbujali razmišljanje o zmanjševanju odpadkov, ponovni uporabi ter odgovornem ravnanju z naravnimi viri.

- Ustvarjanje iz odpadnih materialov Za okraševanje vrtca smo uporabljali izključno odpadni material. Tudi izdelki za velikonočne praznike in darilca za materinski dan so nastali iz ponovno uporabljenih materialov. Otroci so tako spoznavali, da lahko tudi odpadki dobijo novo življenje.

- Izzivi škrata Zelenka Nekateri izzivi smo izvedli tudi v vrtcu. Pripravil nam jih je naš škrat Zelenko, ki skrbi za okoljsko ozaveščanje in nas vabi k dejanjem prijaznim do narave. Izzive smo prilagodili starosti otrok in tako: - uredili zeliščni vrtiček, - izdelali koše za ločevanje odpadkov, - ter oblikovali vrtni kotichek.

ODZIV OTROK: Otroci so po naravi zelo vedoželjni in odprti za nova spoznanja. K vsaki aktivnosti so pristopali z radovednostjo, navdušenjem in svojimi idejami, ki so pogosto presenetile s svojo ustvarjalnostjo in iskrenostjo.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Ob zaključku projekta smo pripravili razstavo, s katero smo predstavili dejavnosti, ki smo jih skupaj z otroki izvajali skozi celotno trajanje akcije. Poleg razstave smo pripravili tudi knjigo mnenj, kamor so starši lahko zapisali svoje misli, vtise in zahvale. Odziv je bil zelo pozitiven – starši so pohvalili pristop, sodelovanje in pomen takšnih projektov.

VRTEC PRI OŠ ALOJZA GRADNIKA DOBROVO ENOTA BILJANA

Število sodelujočih otrok: 44

Koordinatorica: Tanja Mavrič

Vzgojitelj/ce Mariza Koncut, Katarina Fabricijo, Minka Žbogar, Tanja Mavrič, Anita Krmelj

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: IZMENJEVALNICA IGRAČ

IZVEDENE AKTIVNOSTI:

Z izmenjavo igrač želimo otroke ozaveščati o pomenu trajnosti, kako z majhnimi dejanji kot je izmenjava igrač podaljšamo življenjsko dobo izdelkov, zmanjšamo odpadke in s tem prispevamo k bolj čistemu okolju. Gre za priložnost, da se otroci skozi igro učijo skrbeti za naš planet, odrasli pa postanemo zgled trajnostnega ravnanja.

Izmenjevalnico igrač smo želeli umestiti v prostor, ki je v naši občini namenjen mladim. Pomislili smo na mladinski center, saj se tam odvijajo različni dogodki, katerih se udeležujejo tudi predšolski otroci. Tam bi uredili kotiček z igračami, ki bi si jih otroci in starši v času, ko je center odprt lahko izmenjali. Igrače pa bi lahko bile na voljo tudi otrokom v času počitniškega varstva in rojstnodnevnih zabav.

Najprej smo stopili v stik z Zavodom za turizem, kulturo, mladino in šport Brda ter jim predstavili našo idejo. Njihov odziv je bil zelo pozitiven, zato smo projekt začeli uresničevati. Otroke smo preko zgodbic in različnih dejavnosti (v vrtec so prinesli svoje igrače in se z njimi igrali) spodbujali k razmisleku, ali imajo doma kakšno igračo, ki je več ne potrebujejo in bi jo lahko podarili ali zamenjali. Staršem smo poslali dopis, v katerem smo jim predstavili akcijo in jih povabili k sodelovanju. Odzvali so se zelo pozitivno in nas pri tem podprli. Otroci so v vrtec prinašali igrače, tako da se jih je nabralo veliko, kar nam je omogočilo, da smo z njimi zapolnili omaro in kotichek v Mladinskem centru, namenjen izmenjevalnici.

Velik izziv je bila tudi organizacija dogodka ob otvoritvi. Skupaj z otroki smo pripravili kratek kulturni program. Otroci so z veseljem vadili in z velikim pričakovanjem ter ponosom komaj čakali na zaključni dogodek.

ODZIV OTROK: Odziv otrok je bil zelo pozitiven – z veseljem so prinašali igrače za izmenjevalnico in jih predstavljali drugim otrokom. Komaj so čakali na nastop, da bi se predstavili staršem, in bili na to zelo ponosni. Najbolj navdušeni pa so bili, ko so si po otvoritvi izmenjevalnice lahko izposodili »novo igračo«. Iz Mladinskega centra so nam sporočili, da je izmenjava igrač velik izziv tudi pri starejših otrocih, ki obiskujejo center.

Nekaj izjav otrok:

- Ker ne rabimo it v trgovino, ker dobimo tam zastoj igrače.
- Izmenjevalnica je lepa, tisti ki je igro že večkrat igral jo lahko da, da se igrajo še drugi otroci.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Po končani akciji smo od staršev preko ankete dobili veliko pozitivnih odzivov:

- Ponosna sem, da je to zaživel v Brdih.
- Odličen projekt s krasnim sporočilom in naukom našim otrokom. Mi bomo zagotovo redni obiskovalci, tako kot smo v knjižnici.

VRTEC MIREN

Število sodelujočih otrok: 20

Koordinatorica: Mojca Šinigoj

Vzgojitelj/ce: Tjaša Živec

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: HRANA NI ZA TJAVENDAN...

IZVEDENE AKTIVNOSTI: Opažati sva začele, da večkrat pri obrokih ostane hrana, kruh, sadje. Veliko smo se pogovarjali, kako določen pridelek pridelamo, koliko truda je potrebno vložiti, kdo vse je vpleten, da do posamezne hrane pridemo. Npr. kmet mora orati, nekdo mora posejati, nabrati, prodati in kasneje tudi

oprati in skuhati. Veliko pravih smo prebirali na temo. Prav tako sva otroke spodbujali k okušanju hrane. Pravilo skupine: poskusi vsaj en grizljaj. V povezavi s temo smo vključile bonton ter kulturno obnašanje pri mizi.

Z otroki smo pripravili več dejavnosti, aktivnosti:

Iz zelo zrelih banan smo pripravili slasten smuti. Spekli smo rižev narastek.

Odpravili smo se v bližnji gozd in izvedli čistilno akcijo.

S pomočjo staršev pa smo zbrali številne recepte in izdelali knjigo receptov – kako ponovno uporabiti določeno hrano.

ODZIV OTROK: Otroci so bili z projektom zadovoljni. Vpeti so bili v vse aktivnosti. Zelo radi so sodelovali v čistilni akciji, pri pripravi smutija. Prav tako jim je bila ideja izdelave knjige receptov zelo všeč. Recepte so z našo pomočjo samostojno prepisali na risalne liste. Določene sestavine so tudi narisali.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Pohvale smo prejeli predvsem s strani sodelavcev, pa tudi staršev.

VRTEC OV PIKAPOLONICA PEVMA (GORICA), ITALIJA

Število sodelujočih otrok: 28

Koordinator: Laura Hvalic

Vzgojitelj/ce: Tanja Gaeta

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: ČISTO IN ZELENO

IZVEDENE AKTIVNOSTI:

Tudi v letošnjem šolskem letu smo opazili veliko smeti med sprehodi po Pevmskem gozdu, kjer kot gozdni vrtec preživimo veliko časa in imamo gozdno igralnico. Z otroki smo dnevno zahajali v gozd in redno pobirali odpadke na poti. Za otroke je to že rutina in so zelo občutljivi na temo.

V projekt Zelenega nahrbtnika smo letos vključili tudi odgovoren odnos do narave in hrane, širjenje in poglobljanje znanj o naravi in o zakonitostih živega sveta, s sodelovanjem družin pri urejanju in skrbi zelenjavnega, zeliščnega in cvetličnega vrta v vrtcu. Želeli smo si, da bi bili starši in stari starši aktivno vključeni v naše vrtnarjenje, saj sodelovanje z njimi pomembno prispeva k celostnemu razvoju otrok ter spodbuja motivacijo za trajnostno naravnan način življenja. Uresničili smo našo željo v akciji Pozdrav pomladi, ki smo jo izvedli 21.3.2025: na ta dan smo skupaj z otroki in družinami zasadili in posejali naše vrtove kot simbolni in praznični pozdrav prihodu pomladi. Akcijo smo dodatno obogatili s skupnim barvanjem kamnov za nove gredice.

Vključevanje družin omogoča ustvarjanje skupnosti, ki deli odgovornost za vzgojno-izobraževalni proces in krepí medsebojno zaupanje, spodbuja prenos znanja med generacijami ter omogoča otrokom, da tudi doma nadaljujejo z opazovanjem in raziskovanjem naravnih procesov. Otroci se tako učijo s pomočjo zgleda in dejanskega udejstvovanja odraslih.

V začetni fazi so otroci razvijali občutek odgovornosti za skupni prostor in zavedanja, da zemlja potrebuje skrb, da lahko obrodi: pred srečanjem s starši smo pulili plevel, zrahljali zemljo v gredicah in jo pripravili za sajenje in sejanje. Opazovali smo setveni koledar in spoznali rastline, ki bi jih lahko sejali in sadili ob upoštevanju naravnih ciklusov. Posvetili smo se poglobljanju življenjskega cikla rastlin in opazovali kaljenje sončnice in fižola. V prozornih kozarcih z vato so otroci opazovali, kaj se dogaja s semenom pod zemljo.

Priprava napisov za vrtné gredice - potem ko smo izbrali rastline za setev in uredili gredice so otroci izdelali oznake z imeni in fotografijami rastlin ter njihovega življenjskega cikla. Ob tem pa smo poglobili, kaj potrebujejo rastline za njihovo rast, načrtovali smo, kako bomo dnevno skrbeli za vrt in pripravili orodje za vrtnarjenje.

Pridelki za vse – od vsega začetka smo se odločili, da bomo pridelke z našega vrta delili z družinami. Danes starši, ko pridejo po otroke z njimi po potrebi nabirajo solato, druge zelenjave in zelišča, za domačo uporabo. To dejanje ni samo simbolično, temveč ima pomembno pedagoško vrednost – otroci vidijo, kako starši posežejo po plodovih njihovega dela, kar krepí občutek ponosa, odgovornosti in povezanosti z naravo. Tako se učenje ne zaključi v šolskem prostoru, temveč se nadaljuje v vsakdanjem življenju. Otrok na ta način razume, da skrb za zemljo in spoštovanje narave nista le šolski temi, temveč del trajnostnega načina življenja, ki vključuje tudi družino. Ko otrok vidi, da starši spoštujejo in cenijo delo, ki ga je opravil na vrtu, se krepí tudi njegovo zavedanje o pomembnosti skupnega prizadevanja za boljši, bolj zeleni svet.

Posebna skrb za čebele – otroci so izrazili tudi željo, da bi pripravili cvetlično gredico in vanjo posejali cvetlice za čebele. Ta pobuda je jasno pokazala, da so si otroci zapomnili in usvojili vsebine, povezane s pomenom čebel za ekosistem, o katerih smo skupaj razmišljali v preteklih letih.

Narava nas povezuje – na dan naše akcije *Pozdrav pomladi* so bile pri nas na hospitaciji tudi vzgojiteljice iz vrtca Mavrica v Šempetru pri Gorici, s katerimi letos sodelujemo v mednarodnem projektu *Združeni v igri*. Podarile so nam mešanico semen s suho zemljo, ki smo jih posejali v našo gredico za čebele. Tako sta se šempetrski projekt *Cvetlice za čebele* in naš prepletala. Nastavili pa smo tudi hotele za žuželke, ki so nam jih podarili otroci iz Šentilja, ko so bili lani pri nas na obisku v okviru Erasmus+ mobilnosti. Tako so se naši vrtovi še dodatno obogatili s simbolnim pomenom povezovanja.

ODZIV OTROK: Za otroke je bilo izjemno spodbudno, da so lahko skrbeli za vrt skupaj s svojimi starši in starimi starši. Tudi starši so pokazali veliko zadovoljstva in veselja, da so lahko ta trenutek delili s svojimi otroki in se še dnevno zanimajo za vrt in nam nudijo vsestransko pomoč.

Lepo je bilo, da so otroci povezovali že pridobljeno znanje o spoštovanju narave in ravnovesjih med različnimi ekosistemi. Otroci so o akciji veliko govorili tudi v naslednjih dneh, danes pa kažejo še večjo skrb in ljubezen do vrta ter do pridelkov, ki tam rastejo. Redno vključujejo svoje družine – pokažejo jim cvetoče rastline in pridelke, ki zorijo.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Tudi starši in stari starši izkazujejo veliko zanimanja: pogosto vprašajo, kako vrt napreduje, in ob prihodu po otroke radi obišejo vrt ter si ogledajo, kaj je novega zraslo.

VRTEC ŠEMPETER PRI GORICI ENOTA MAVRICA

Število sodelujočih otrok: 85

Koordinator: Veronika Kogoj

Vzgojitelji/ce: Vika Hadžić, Tanja Trampuž, Metka Pregelj, Karmela Vodopivec, Metka Serženta, Anka K. Skomina, Marija Klemenc, Maruška Dornik, Andreja Stantič, Ana Mevlja, Tina Koc, Karin Pelicon

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: ČEBELANDIJA

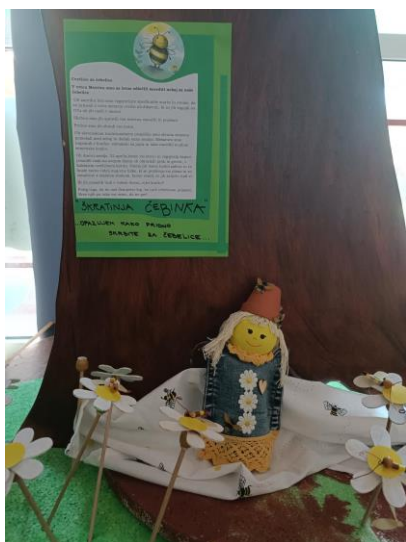
IZVEDENE AKTIVNOSTI: Letos smo celo šolsko leto namenili čebelam. V enoti smo že jeseni začeli z akcijo in sicer smo spodbudili starše, da so v vrtec prinesli semena svetlic in dišavnic. Skrbno smo jih spravili in jih zbirali celo jesen. Ob slovenskem tradicionalnem prazniku smo semena zmešali med seboj in s suho

zemljo. Mešanico smo napolnili v lončke in embalaže za jajca – semenske kepice. Ob Dnevu Zemlje smo le-te posadili po Šempetru, po domovih, gredicah ipd. Označili smo jih z znakom čebele. Isti znak zasledimo po izložbah v kraju, saj smo širšo javnost pozvali, da nam pomaga pri skrbi za čebele. V eni izložbi smo tudi razstavili naše čebele, ki smo jih izdelali v vrtcu. Spoznavali smo tudi delo čebelarja, izdelali svoj čebelnjak, okrasili vrtec s čebelami, za pustne maske smo se vzgojiteljice ošebile v čebelarja, čebele in med. pri vsem tem pa nas je ves čas spremljala naša škratinja Čebinka, ki je spodbujala in opominjala otroke, kako pomembna je skrb za čebele.

ODZIV OTROK: Otroci so skozi skrb za čebele zmanjšali svoj strah do njih, ne trgajo več rož vsepovsod, zelo radi jih opazujejo, skrbijo, da jih kdo ne pohodi ali ubije. Postali so veliko bolj skrbni in spoštljivi do teh malih bitij.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Starši so bili nad projektom navdušeni. Tudi sami so pomagali in sadili, prinesli semena in nas pri vsem tem podpirali.

VRTEC ŠEMPETER PRI GORICI ENOTA VRTOJBA

Število sodelujočih otrok: 77

Koordinator: Marija Bizjak

Vzgojitelji/ce: Jasmina Stopar, Barbara Žorž, Tina Nikolavčič, Sara Likar, Primož Barle, Alenka sedež, Ana Podgornik, Nika Colja, Maja Vovk.

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: EKEC PEKEC PASJI DREKEC

IZVEDENE AKTIVNOSTI: Na naših aktivnostih po Vrtojbi in okolici vedno znova naletimo na pasje iztrebke, ki jih lastniki psov ne pospravijo za njimi.

Izvedli smo dejavnosti:

- Raziskovalni sprehodi po kraju, štetje iztrebkov na določeni poti
- Risanje opozorilnih znakov z napisom »če sem prijatelj tvoj, poberi drekec za menoj«.
- Oblikovanje plakata za pojasnila prebivalcem kraja
- Razstava plakatov in znakov na Dan Zemlje
- Obisk Tačk pomagač

ODZIV OTROK: otroci so bili aktivno vključeni in zelo zaveti za akcijo. Ko smo znake že postavili, so spontano skrbeli zanje, da so stali in bili vidni.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Prebivalci Vrtojbe so se zelo pozitivno odzvali na našo akcijo. Izvedli smo nekaj naključnih intervjujev s sprehajalci kužkov. Veliko ljudi je potrdilo, da tudi njih motijo iztrebki.

VRTEC NOVA GORICA

ENOTA ČRIČEK

Število sodelujočih otrok: 75

Koordinator: Petra Režonja

Vzgojitelji/ce: Tjaša Popović, Katja Simčič, Petra Režonja, Tina Vidmar Mikuž, Ana Marvin, Lea Ferfolja, Tina Drnovšek, Martina Lozej, Klavdija Vrh Curk, Darija Gordić Milinković, Jana Markočič Obidič

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: NARAVA IN ZDRAVJE ZDRUŽUJE GENERACIJE

IZVEDENE AKTIVNOSTI:

v naši enoti smo že več let opažali, da na igrišču primanjkuje naravne sence, kar še posebej v toplejših mesecih otežuje prijetno in varno igro otrok na prostem. Hkrati pa smo želeli poudariti pomen naravnega okolja, opraševalcev in skrbi za planet. Zato smo se odločili opozoriti na ta problem s konkretnimi dejanji: zasaditvijo dreves, medonosnih rastlin, ustvarjanjem prostora za koristne žuželke in ozaveščanjem o pomenu recikliranja.

Projekt smo začeli s pogovorom o pomembnosti dreves, sence in opraševalcev. Otroci so dejavno sodelovali pri sajenju dreves in medonosnih rastlin ter se ob tem učili, kako rastline pripomorejo k bolj zdravemu in prijetnejšemu okolju. Skupaj smo urejali korita na igrišču in v atriju, kamor smo posadili izbrane rastline, primerne za privabljanje opraševalcev.

Zbirali smo odpadni material, ki smo ga nato uporabili za ustvarjanje različnih izdelkov – med drugim tudi hotela za žuželke, ki smo ga postavili na igrišču kot zavetje za koristne žuželke. Vse aktivnosti so bile vključene v teden igre z odpadnim materialom, kjer smo spodbujali ustvarjalnost, sodelovanje in trajnostno razmišljanje.

V sklopu projekta smo se družili tudi z babicami in dedki. Skupaj smo telovadili, telovadbo pa je vodila Šola zdravja. Medgeneracijsko druženje je dodatno obogatilo naše aktivnosti in prispevalo k prijetnemu vzdušju ter izmenjavi izkušenj.

Projekt smo zaključili z razstavo, na kateri smo predstavili izbrano problematiko in rešitve, ki smo jih skupaj z otroki oblikovali. Namen projekta je bil ne le ozaveščati o pomenu narave in trajnostnega temveč tudi povezovati skupnost skozi sodelovanje in skupno ustvarjanje.

ODZIV OTROK: Otroci so bili zelo motivirani in z veseljem sodelovali v vseh fazah projekta. Posebej so uživali pri sajenju rastlin, ustvarjanju iz odpadnih materialov in opazovanju žuželk. Pokazali so veliko zanimanja za naravo ter ponosa ob predstavitvi svojih izdelkov in prispevka k urejanju okolice. Odziv na projekt je bil zelo pozitiven. Otroci so z navdušenjem sodelovali v vseh okoljskih aktivnostih, pokazali veliko ustvarjalnosti pri izdelavi izdelkov iz odpadnega materiala ter z zanimanjem spoznavali pomen trajnostnega ravnanja in skrbi za naravo.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Posebej nas je razveselilo, da so tudi starši izrazili podporo projektu ter željo po nadaljevanju podobnih aktivnosti v prihodnje. Zelo topel in spodbuden je bil tudi odziv babic in dedkov, s katerimi smo se družili ob skupni telovadbi, ki jo je vodila Šola zdravja. Poudarili so, kako pomembna so medgeneracijska srečanja, pohvalili so organizacijo, prijetno vzdušje in veselje otrok, s katerimi so skupaj preživeli kakovosten čas. Celoten projekt je okrepil povezanost med otroki, starši, starimi starši in vzgojitelji ter prispeval k večji ozaveščenosti o skrbi za naravo in skupno dobro.

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®

Medobčinsko društvo prijateljev mladine za Gorishko

Bazoviška ul. 4 5000 Nova Gorica DŠ.: 53273923, TRR SI56 6100 0000 9554 071 tel.: 05/ 333 4680, info@zpm-novagorica.si, www.zpm-novagorica.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

ENOTA JULKA PAVLETIČ SOLKAN

Število sodelujočih otrok: 84

Koordinator: Naja Oblak

Vzgojitelji/ce: Nevenka Boškin, Sabina Ažman, Martina Bucik, Kristina Breščak, Naja Oblak, Taja Gruden, Kaja Vidmar, Neli Ferfolja, Kaja Krajnik, Leila Kragelj, Branka Vulić

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: RECIKLAŽA IN PONOVNA UPORABA ODPADNEGA MATERIALA

IZVEDENE AKTIVNOSTI:

Glede na to, da živimo v času obilja in je veliko stvari na dosegu roke, ki jih lahko ob vsaki minuti kupimo, smo v naši akciji dali prednost recikliranju in ponovni uporabi odpadnega materiala, igrač, blaga,.. itd.

S tem smo želeli spodbuditi otroke, da sami razmišljajo o naravi in okolju v katerem živijo ter, da skozi igro in zabavne vsebine spoznajo okoljevarstvene probleme, nanje opozarjajo in iščejo rešitve na njihov razumljiv način. Z ekološkimi vsebinami in s pripravljeno razstavo smo želeli ozaveštevati tudi starše in jih spomniti, da otroci ne potrebujejo številnih novih igrač, da vseh pripomočkov za ustvarjanje in raziskovanje ni potrebno kupovati. Doma lahko poiščemo stvari katere lahko ponovno uporabijo, ter iz njih lahko otroci izdelajo igrače ter jih uporabijo za igro ali kot sredstva za raziskovanje in ustvarjanje.

Dejavnosti:

- Igranje namiznih iger z ekološko vsebino, da smo lahko nato razširili pogovor na temo okolja;
- ogled ekoloških otokov, spoznavanje zabojnikov in seznanitev s pomenom pravilnega ločevanja odpadkov;
- prepevanje pesmic (Košek za smeti, Enkrat je bil en škrat)
- sodelovanje z knjižničarko - skozi pravljice smo se seznanjali z okoljevarstvenimi problemi in njihovimi posledicami;
- s pomočjo interaktivnih vsebin smo si ogledali poučne vsebine (Lepši svet, Kapljica in listek raziskujeta svet);
- izdelava igrač iz odpadnega materiala;
- sajenje medovitih rastlin;
- obeležili smo Dan zdravja - kako skrbimo zase in za okolje, okušanje različnih naravnih sokov,

- najmlajši otroci so poustvarjali planet zemlja - s poustvarjanjem so otroci skozi igro pridobivali nove izkušnje.

ODZIV OTROK: Otrokom je projekt blizu, večji otroci so se s tem že soočili in je bila ponovna prijava na projekt nadgradnja vsega pridobljenega znanja. Ker je pa v enoti v letošnjem letu več jasličnih skupin, smo program prilagodili bolj k izdelovanju večjih projektov iz odpadnega materiala, ker je za njihovo sodelovanje lažje. Tako večji in mlajši otroci so pri recikliranju uživali in izdelali, ter naposled uporabljali izdelane igrače.

ENOTA KEKEC

Bazoviška ul. 4 5000 Nova Gorica DŠ.: 53273923, TRR SI56 6100 0000 9554 071 tel.: 05/ 333 4680, info@zpm-novagorica.si, www.zpm-novagorica.si

Število sodelujočih otrok: 72

Koordinator: Katja Bazilija

Vzgojitelj-ica: Andreja Bažato, Sara Grbec, Lea Skrt, Kaja Perkon, Suzana Klobučar, Vesna Miljić, Polona Košuta, Lea Černe, Neli Koncut, Marija Zaletel, Tatjana Čermelj

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: OKUSI NAŠEGA ZELIŠČNEGA VRTIČKA

IZVEDENE AKTIVNOSTI:

Pri otrocih želimo spodbujati čut za skupnost, odgovornost in spoštovanje do okolja v katerem živimo. Na ta način otroci razvijajo občutek, da so lahko pomembni soustvarjalci.

Obiskal nas je zeleni škrat. Skupaj smo prepevali njegovo pesem »Enkrat je bil en škrat«.

V starejših skupinah smo prebirali in se pogovarjali ob pravlji »vrt škrate Avgusta«.

Otroke je povabil k urejanju in skrbi za naše okolje.

Skupaj smo prekopali gredice, zasadili nova zelišča in skrbeli za njihovo rast.

Spoznávali smo zelišča preko vseh čutil.

Zeleni škrat je otroke povabil k ogledu risanke »Pomladna zgodba« in jim prinesel različne recepte z zelišči.

Z otroki smo pripravili jedi iz zelišč.

V skupini Raki smo pripravili jajčne mafine z zelišči.

V skupini Ribe smo pripravili pečen krompir z rožmarinom. V skupini Želvice smo pripravili rdeče mušnice iz paradižnika in bazilike.

V skupini Žabice smo pripravili polžke iz skute z drobnjakom na vafliju.

V skupini Ježki smo pripravili čičerikin namaz s skuto.

Ob našem zeliščnem vrtičku smo si z zelenim škratom pripravili piknik.

Recepte smo združili v knjigo receptov »Okusi iz našega zeliščnega vrtička«.

V skupini Raki smo se seznanili z vzgojo rastlin in izvedli poskus kaljenja koruze v različnih pogojih. Posejali smo solato in redkvico ter opazovali njihovo rast.

V skupini Ribice smo izdelovali škrate, ki čuvajo naš vrtiček.

ODZIV OTROK: Kljub izzivom so otroci pokazali veliko zavzetosti, ustvarjalnosti in napredka pri sodelovanju. Nekateri otroci so se zelo težko odločili, da bi preizkusili nove okuse. S potrpežljivim pristopom, z zgledom sovrstnikov in vključevanjem otrok v pripravo hrane, smo jih spodbujali k raziskovanju in odprtosti.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Starši so zelo pohvalili izvedbo projekta. Z veseljem so opazovali otroke, kako navdušeni in ponosni so pripovedovali o vsem, kar so se naučili.

ENOTA KURIRČEK

Število sodelujočih otrok: 95

Koordinator: Romina Bensa Tomšič

Vzgojitelj-ice: Sara Grebenjak Mavrič, Darja Fortunat Vera Hudobivnik, Sonja Pavšič, Polonca Cijan, Hermina Konič, Anita Prezelj, Tjaša Kožuh, Petra Čelešnik, Eva Pavlin

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: SKUPAJ Z NARAVO

IZVEDENE AKTIVNOSTI: V sklopu projekta Zeleni nahrbtnik smo strokovne delavke, s srčno željo približati otrokom naravo, skrbno načrtovale dejavnosti, ki so nam omogočile, da se povežemo z naravo in z njo doživimo čudovite trenutke, postanemo, do narave bolj čuječi ter jo doživljamo z vsemi čutili in s srcem. Prvotna ideja vseh strokovnih delavk je bila, da se ob zaključku projekta Zeleni nahrbtnik skupaj s starši in starimi starši naših otrok podamo na daljši pohod do gozda Panovec ter si tam ogledamo razstavo fotografij in izdelkov naših doživetij ter z njimi opominjamo družinske člane in širšo javnost, kako pomembna je za nas narava ter da se je pomembno

Bazoviška ul. 4 5000 Nova Gorica DŠ.: 53273923, TRR SI56 6100 0000 9554 071 tel.: 05/ 333 4680, info@zpm-novagorica.si, www.zpm-novagorica.si

vračati k njej. Zaradi slabega vremena smo načrtovano razstavo prestavili v enoto Kurirček. Vsak oddelek se je na svoj način povezoval z naravo in s tem krepil prakso čuječnosti.

• **Oddelek Kostanji**

- Pohodi v gozd Panovec,
- opazovanje rastlin in živali v gozdu,
- praznovanje rojstnega dne v gozdu,
- prosta igra v gozdu,
- elementarne gibalne igre v gozdu,
- izdelava vrtička na vrtčevskem igrišču
- vzgajanje solate, bučk, jagod,
- okušanje vzgojenih dobrot narave.

• **Oddelek Želodi:**

- Pogovor na temo zrak,
- spoznavanje onesnaževalcev zraku v mestu,
- izvedba preizkusa »Lovilec onesnaževanja«,
- ogled videoposnetka o javnem prevozu in vplivu le tega na čistejši zrak,
- izdelovanje avtobusa in vlaka z različnimi likovnimi dejavnostmi
- igranje igre avtobus in vlak,
- vožnja z avtobusom do Šempetra in nazaj.

• **Oddelek Jagode:**

- Opazovanje in pogovor o prebujanju narave,
- igra na travniku in v parku,
- sprehod v dežju,
- eksperimentiranje z naravnimi materiali,
- opazovanje s povečevalnimi stekli,
- likovno ustvarjanje na temo pomlad,
- sestavljanje sestavljank in pogovor o življenju na travniku,
- sajenje, urejanje -postavitve ograje in skrb za mini rožni vrtiček,
- preizkušanje čutne poti iz naravnih materialov.

• **Oddelek Maline:**

- Priprava pomarančnega soka skupaj s kuharico Jovano,
- ogled in nakup medovitih rastlin v centru Obi,
- priprava lesene grede na vrtčevskem igrišču,
- zasaditev medovitih rastlin (sivko ter žametnico),
- skrb za posajene cvetlice,
- sejanje semen žametnice v lončke ter opazovanje rasti
- razveseljevanje domačih ter polepšanje domov s posajenimi cvetlicami,
- čistilna akcija na igrišču.

• **Oddelke Gobe**

- Barvanje z naravnimi barvami,
- polnjenje žakeljčkov z dišavnicami in vonjanje,
- opazovanje račk v mestnem bajerju,
- opazovanje travniških cvetic in pihanje regratovih lučk.

ODZIV OTROK: Pri raziskovanju so neskončno uživali.

VRTEC NOVA GORICA ENOTA MOJCA

Število sodelujočih otrok: 28

Koordinator: Sara Pantelič

Vzgojitelji/ce: Matejka Samec, Meta Di Rienzo, Irena Bojović, Ana Lipušček

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: IZ DNEVA V DAN - SADNI DAN

IZVEDENE AKTIVNOSTI: Živimo v času, ko nam je omogočen hiter dostop do preveč predelane hrane (sladkarije, čips, hitra hrana in sladke pijače), nezdravo hrano pa mediji pogosto tudi oglašujejo. Z našim projektom smo želeli spodbuditi boljše prehranske navade že v zgodnjem otroštvu, saj verjamemo, da dobre navade, vzpostavljene v otroštvu, spremljajo posameznika tudi kasneje v življenju. Preko likovnega ustvarjanja, petja, skupne priprave sadne malice in spoznavanja poklica kuharja smo otrokom na njim prijazen in zanimiv način približali pomen uživanja zdrave hrane. Osredotočili smo se na sadje, pa tudi zelenjavo. Iskali smo sličice po revijah in hrano razvrščali na zdravo in nezdravo, poslušali zgodbo Zelo lačna gosenica, si pogledali kratek posnetek o dnevu Zemlje, peli pesem Joj, joj, joj, repa in fižol, poimenovali in šteli sadje, ga z različnimi tehnikami in pripomočki ustvarjali, na dan Zemlje pa te naše čudovite izdelke razstavili ter si skupaj pripravili okusno sadno malico. Ob tej priložnosti smo spoznavali tudi poklic kuharice, ki nam je z njeno prisotnostjo in sodelovanjem še bolj približala pomen zdrave hrane. Naša želja je bila, da se znanje in navdušenje otrok prenese tudi v njihove družine ter s tem prispevamo k širši ozaveščenosti o pomenu zdrave prehrane v skupnosti. Zato smo pripravili poročilo s fotografijami in ga dodali naši čudoviti razstavi, ki krasi garderobo naše enote. Seveda nam je pri vsem tem bil v pomoč škratek, ki nas je spremljal, dajal napotke in nam kaj zanimivega povedal.

Priprave na izvedbo akcije so se začele z načrtovanjem vsebin, ki bodo otrokom na zanimiv in poučen način približale pomen zdrave prehrane. Najprej smo skupaj z otroki raziskovali lokalno sadje in zelenjavo –

oboje smo poimenovali, opisovali, okušali. Otroci so nato likovno upodabljali sadje in zelenjavo, kar jim je omogočilo, da so ga spoznavali tudi preko ustvarjanja. Otrokom smo pomen zdrave hrane približali tudi preko slikanice Zelo lačna gosenica ter petja pesmi, povezanih s to tematiko. Skupaj smo pripravili sadno malico – otroci so pomagali pri umivanju, rezanju sadja, opazovali so pripravo sadne kaše. Ta dejavnost je poleg učenja o zdravi prehrani prispevala tudi k razvoju motoričnih spretnosti in sodelovanja v skupini. Na obisk smo povabili tudi kuharico, ki je otrokom predstavila svoj poklic in z njimi poklepetala o tem, kako v kuhinji nastajajo zdravi obroki. Otroci so lahko zastavljali vprašanja, kar je dodatno spodbudilo njihovo zanimanje in razumevanje pomena prehrane, verjamem tudi, da smo jim na ta način še dodatno približali pomen uživanja zdrave hrane. Celoten proces je bil skrbno načrtovan in usmerjen k temu, da otroci skozi igro, ustvarjanje in praktične izkušnje razvijajo pozitiven odnos do zdrave hrane.

ODZIV OTROK: Odziv otrok je bil zelo pozitiven in navdušujoč. Aktivno so sodelovali pri vseh dejavnostih. Navdušeni so bili nad rezanjem sadja, kar jim je dalo občutek ponosa in samostojnosti. Posebej jih je pritegnilo tudi srečanje s kuharico, saj so z veseljem postavljali vprašanja in rokovali s kuhinjskimi pripomočki, posebno navdušeni so bili nad okušanjem sadja, ki ga je narezala kuharica

ODZIV OSTALIH LJUDI: Sodelavke so našo razstavo pohvalile, prav tako starši.

VRTEC ČEPOVAN

Število sodelujočih otrok: 20

Koordinator: Nina Gregorič

Vzgojitelji/ce: Jovana Dimitrijevič

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: POSKRIBIMO ZA NAŠ GOZD

IZVEDENE AKTIVNOSTI:

V našem gozdu na sprehodih opažamo veliko smeti kar nas zelo žalosti. Naši otroci so vedno zelo jezni saj jih skrbi kaj vse se lahko zgodi našim živalicam, če smeti pojedjo in kako je naša narava žalostna, če vanjo mečemo smeti. To je bil razlog, da smo se odločili za to akcijo.

Z otroki smo se najprej pogovarjali o tem kaj vse opažamo v naši okolici dobrega in slabega. Pri slabem so bili vsi otroci enotni, da jih zelo motijo smeti v naši naravi. Zato smo s pomočjo našega škratka začeli razmišljati kaj bi lahko sami naredili, da bi se to spremenilo. Hitro smo prišli na idejo, da bi v gozdu postavili smetnjak. Začeli smo se pogovarjati o tem kam bi postavili smetnjak in kako bi ga naredili. Najprej smo naredili skupni načrt kjer smo razmišljali o obliki in materialu, kasneje pa je smetnjak še vsak sam narisal. Naslednja stvar katero smo poglobljali je bil material, kje bi ga lahko našli ter kdo nam bo vse skupaj izdelal. Ideja otrok je bila, da povprašamo v naši tovarni Gonzaga ampak so nam žal odgovorili, da koščkov lesa za nas nimajo. Zato smo razmišljali naprej in prišli do ugotovitve, da vprašajo otroci doma ampak tudi to ni odobrilo sadov. Na koncu so otroci podali idejo, da starše povprašamo tudi mi vzgojiteljice in tu se je našla naša rešitev saj je oče ene izmed vzgojiteljic takoj poprijel za delo in nam ustvaril čudovit smetnjak po naših željah. Ko je bil smetnjak narejen smo ga odpeljali v gozd, s seboj pa smo vzeli tudi motiko, akrilne barve, čopiče in vrečko za smeti. Ko smo prišli v gozd smo najprej pogledali in zbrali ideje kam bi smetnjak postavili. Nato smo se lotili dela in najprej počistili okolico in prostor kjer bo smetnjak stal. Kasneje smo smetnjak tudi okrasili in sicer smo nanj narisali rožice, sonček in metuljčka. Smetnjak smo postavili na zanj pripravljen prostor ter ga dobro pritrdili. Vanj smo zložili nekaj kamenja katerega so otroci sami poiskali ter vrečko za smeti. Komaj čakamo, da se v košu naberejo smeti in ga bomo lahko očistili.

ODZIV OTROK: Otroci so bili nad našo akcijo navdušeni. Ves čas so spraševali kdaj bo smetnjak narejen ter kdaj ga bomo postavili. Ko smo ga postavili so ga občudovali in hkrati bili zelo veseli, da bo naš gozd od sedaj naprej čist.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Na našo akcijo smo prejeli pozitiven odziv, ljudje so nas pohvalili za trud in skrb za našo okolje ter zelo lep smetnjak. Poleg tega pa smo prejeli tudi fotografije mimoidočih s smetnjakom, poleg pa pohvale. Objavili smo tudi na Facebook stran naše šole kjer smo ravno tako dobili pozitivne komentarje kot so: »Pridni«; »Bravo, čestitam in kar tako naprej«; Zelo pridni«; Bravoooo zelo lepo«,...

VRTEC ŠEMPAS

Število sodelujočih otrok: 123

Koordinator: Irena Šraj

Vzgojitelji/ce: Tina Marinčič, Barbara Lisjak, Tanja Rijavec, Teja Rustja, Mateja Kragelj, Martina Renar, Lena Šeligoj, Jasmina Mislej, Karin Mervič, Lea Remec, Teja Čebokli, Katjuša Ambrožič, Kristina Kodre

NASLOV IZVEDENE AKCIJE: NAŠA MOČ, NAŠ PLANET

IZVEDENE AKTIVNOSTI: Vzgojiteljci sta najprej izdelali Zelenega škrata, ki je nato tedensko bival v vsaki od skupin. Zeleni škrat ni čisto navaden obiskovalec – prišel je z zelo pomembnim poslanstvom: skrbi za naš planet, da bo lepa, čista in vesela Zemlja tudi za prihodnje generacije.

Skupina **Miške**: Zeleni škrat jih je po pesmici spodbudil k različnim dejavnostim, povezanim z naravo. Najprej so zavihali rokave in se lotili sajenja nageljnov v balkonsko korito. Skupaj so pazili, da so jih pravilno zalili in jim izbrali najboljši prostor na ograji atrija. Nato so vsak zase posadili še sončnico v svoj lonček. Z zanimanjem bodo opazovali, kako iz majhnega semena zraste visoka rastlina.

Seveda se je z njimi igral tudi Zeleni škrat! Skakal je med otroki, se z njimi pestoval in prepeval.

Ko je prišel čas za slovo, so škrata predali sosedom Piščančkom. Skupaj so zapeli pesem, se malo podružili, in otrokom zaželeli, da bi z njim preživel lepe trenutke.

Druženje so zaključili s skupno dramatizacijo "Zemlja praznuje", ki so jo pripravili skupaj s Piščančki. Skozi igro so spoznali, kako pomembno je, da skrbimo za naš planet.

Skupina **Piščančki** - V 2. jaslični skupini otrok starih 1 – 3 leta je obisk Zelenega škrate popestril dogajanje v skupini. Prinesli so ga otroci iz skupine Miške, ki so jih naučili pesem En krat je bil en Zelen škrate. Pesem so zapeli ob spremljavi kitare in jo tudi gibalno prikazali.

Dejavnosti v tej povezavi so sicer izvajali še cel mesec. Otroci so v lončke dajali zemljo ter sejali okrasno facelijo in različne začimbe. Facelija je znana po tem, da privablja čebele, metulje in druge opraševalce, kar je ključno za zdravje ekosistema. Različne začimbe lahko ščitijo vrt pred škodljivci. Privabljajo pa tudi koristne žuželke. Na primer bazilika odganja listne uši, komarje in pršice. Rastline so otroci vsakodnevno opazovali in za njih tudi skrbeli.

Skozi različne dejavnosti so spoznavali pomen pravilnega ravnanja z odpadki in vpliv tega na naše okolje. Cilj je bil, da se že v zgodnjem otroštvu razvijejo dobre navade in spoštljiv odnos do narave. Na sprehodih so postali občutljivejši za opazovanje okolice in spremembe, ki jih prinaša pomlad. Po vasi so iskali tudi ekološke otoke in iz odpadne embalaže, ki nam jo starši prinašajo v vrtec, izdelali kaj lepega in uporabnega za igro in tako še utrjevali znanje o recikliranju. Otrokom so v povezavi z dnevom Zemlje pripravili lutkovno predstavo Zemlja praznuje (avtorice Irme Jančar). Ob tej priložnosti je vsak otrok izdelal lepljenko »Naš planet«, s katerim smo okrasili pano v garderobi in igralnici.

Skupina **Žabice** - Skupino je obiskal Zeleni škrate, ki so ga prinesli otroci iz skupine Piščančki.

Ob njegovem obisku so se naučili zabavne in navihane pesmice o Zelenem škrate, ki jih je vsak dan spominjala na to, kako lahko vsi prispevamo k čistejšemu okolju. Skupaj so se pogovarjali o tem, zakaj je pomembno, da ločujemo odpadke, in se naučili prepoznavati simbole in barve, ki označujejo različne vrste smeti.

Z veliko skrbnostjo in veseljem so posadili rožice, ki bodo polepšale naš vrtec ter vsak dan opominjale, kako lepo je, ko naravi damo nekaj nazaj. Med dejavnostmi so se učili tudi, kako lahko varčujemo z elektriko in vodo – ugasnili so luči, kadar jih niso potrebovali, in pazili, da pipe niso ostale odprte.

Zeleni škrate je z njimi preživel en teden, poln zanimivih dejavnosti, iger in poučnih pogovorov. Ko je prišel čas, da gre naprej, so se od njega poslovili z nasmehi in mu zaželeli srečno pot. Odnegli so ga v naslednjo skupino.

Skupina **Želvice** - Škrate se je otrokom najprej predstavil in jim zaupal pomembno nalogo, ki jo opravlja – skrb za čisto naravo. Nato je otroke naučil škratevega pozdrava ter jih seznanil s pomenom skrbi za naravo, kot so čisto okolje, pitna voda, čist zrak, dobro počutje živali in ločevanje odpadkov.

Zaupal jim je tudi nalogo, da morajo skrbeti za čistočo vrtčevske okolice, pri čemer otroci spoznajo ustrezne smetnjake za ločevanje odpadkov, različne vrste odpadnih materialov in se ob tem igrajo didaktično igro »Ločujmo odpadke« in igro »Poišči vsiljivca«. Pri drugi igri je naloga otrok, da poiščejo odpadke, ki ne sodi v določen smetnjak. Prisluhnili so tudi pravljici "Stvari, ki jih naredim za lepši svet", ki jih je spodbudila k ustreznemu ravnanju v okolju.

Skupina Muce - Škratek je s prisotnostjo v tistem tednu vsak dan razveseljeval otroke jih popeljal v svet skrbi za naravo. Otrokom je najprej predstavil novo pesmico, ki jim je bila zelo všeč – z veseljem so jo prepevali ob različnih priložnostih. Poleg tega jim je povedal poučno zgodbo o plastenki, s katero jih je spodbudil k razmišljanju o našem okolju, o nastajanju odpadkov in o tem, v kakšnem okolju si želimo živeti.

V okviru dejavnosti so spoznavali različne vrste odpadkov in se učili, kako jih pravilno ločevati. Sličice z odpadki so lepili in jih razvrščali v ustrezne smetnjake, kar je otrokom pomagalo bolje razumeti, kaj sodi kam. Učenje so nadgradili z deklamacijo »Košek za smeti«, s katero so še dodatno utrdili znanje o pomenu ločevanja odpadkov. Poleg skrbi za čisto okolje so se posvetili tudi negi narave – sadili in zalivali smo rožice ter druge sadike. Škratek jih je ob tem naučil, da tako kot mi skrbimo za naravo, bo tudi ona skrbela za nas – nam nudila svež zrak, lepe cvetlice in prijetno bivanje.

Skupina **Krtki**- Škratek je z otroki praznoval rojstni dan. Skupaj so se zabavali, rajali in prepevali praznične pesmi. V torek so otroci skupaj s škratom obiskali knjižnico. Tam so prisluhnili zanimivi pravljici, listali po slikanicah in si izposodili knjige. Sredin dopoldan so namenili učenju o skrbi za okolje. Otroci so skupaj s škratom reševali delovne liste, na katerih so razvrščali odpadke v ustrezne zabojnike, se pogovarjali o recikliranju in pomenu ločevanja odpadkov. V četrtek so se podali na ekološki otok, kjer so pravilno odložili zbrane odpadke. S tem so naredili nekaj dobrega za naravo in pokazali, da znajo biti že pri mladih letih znajo okoljsko odgovorni. Zadnji dan v tednu so otroci skupaj s škratom preživeli na vrtu. Skupaj so skrbeli za vrtnice, zalivali rastline in pobrali nekaj zrelih, sladkih jagod. Na koncu so se z njimi še posladkali in zadovoljni zaključili pester in poučen teden.

Skupina **Sovice** - Prvi dan tematskega tedna so otroci začeli na poseben način – ob predaji so zapeli pesmico o škrtu in mu s tem zaželeli dobrodošlico. Po petju so se pogovorili o dejavnostih, ki so jih čakale v tem tednu – govorili so o prijateljstvu, skrbi za okolje in o tem, kako lahko vsak posameznik prispeva k prijaznejšemu in čistejšemu svetu. Zeleni škrat je otroke spremljal pri vsakodnevnih dejavnostih. Škratu so razkazali okolico vrtca in ga s seboj odnesli na igrišče, z otroki je tudi telovadil, izdelovali so zapestnice prijateljstva, ki so jih podarili drug drugemu, skrbeli so za gredo, jo pridno zalivali in opazovali rastline, ki so že lepo rasle.

Posebno pozornost so namenili pravilnemu ločevanju odpadkov in skrbeli za čistočo v igralnici. V skupini jih je obiskal tudi g. Aljaž Urh iz Komunale Nova Gorica, jim povedal nekaj besed o ločevanju odpadkov in recikliranju, nato pa so skupaj izdelali svečke iz odpadnega olja. Prav tako so v svoje zvezke narisali Zelenega škrate, da jih bo vedno spominjal na čudovit teden, ki so ga preživeli skupaj. Zeleni škrat se bo z najstarejšima skupinama Sovice in Krtki tudi udeležil zaključne prireditve v Novi Gorici in tako zaključil svojo pot v tem šolskem letu. Pravi, da se bo tudi v bodoče z veseljem vrnil v vrtčevske skupine.

V mesecu aprilu smo obeležili tudi Svetovni dan Zemlje. Letos je deloval pod geslom »Naša moč, naš planet«, kjer je letošnji cilj pobuda, da do leta 2030 potrojimo svetovno proizvodnjo čiste elektrike. V ta namen smo se odločili, da organiziramo tudi srečanje s starši in jih povabimo, da skupaj uredimo in polepšamo vrtčevski okoliš.

S starši, otroki, ravnateljico in podžupanom, g. Markom Tribušonom, smo v vrtcu posadili rože, očistili smeti, presegali pesek v peskovniku, prebarvali zid na atriju, obrezali grmičke,... Prijetno popoldansko druženje smo zaključili z majhno pozornostjo, ki smo jo pripravile vzgojiteljice za vse udeležence- sladkanje s sladoledom.

ODZIV OTROK: Pozitivno, vse so sprejemali z radovednostjo in navdušenjem.

ODZIV OSTALIH LJUDI: Starši in drugi ljudje so pohvalili naše dejavnosti.

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®

Medobčinsko društvo prijateljev mladine za Goriško

ZAKLJUČNO SREČANJE ZELENEGA NAHRBTNIKA 2024 - 25

V petek, 16. maja 2025 je v Borovem gozdičku v Novi Gorici vrvelo od otroškega veselja in živžava! Na zaključnem srečanju našega okoljevarstvenega projekta "Zelenega nahrbtnika" smo se zbrali otroci iz 6 primorskih vrtcev, njihovi in naši zeleni škratki ter posebni gosti! Prisotne je pozdravil novogoriški podžupan g. Marko Tribušon. Zapeli smo himno Zelenega nahrbtnika ter podelili Ekolistine ter knjižne nagrade vrtcem. Nato smo si z zanimanjem ogledali predstavo Cirkus nerodne Avguštine - gledališča Bičikleta. Škratki so nam pripravili še Lov na skriti škratovski zaklad. Z nagrado za dobro izpolnjevanje navodil igre smo se prav vsi na koncu še okrepčali z malico. Otroci so šli veseli in polni iskric v očeh spet v svoje vrtce. Verjamemo, da jim bo ta dogodek še dolgo ostal v spominu. Prav tako pa vse dejavnosti in dogodivščine, ki so jih skupaj s svojimi Zelenimi škraati doživljali v vrtcu.

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®

Medobčinsko društvo prijateljev mladine za Goriško

SKUPAJ NAM JE USPELO! (zaključki programa)

- V programu je sodelovalo veliko vrtcev in enot po Goriški regiji (Goriška in Posočje), kar je pripeljalo do raznolikih, lokalno prilagojenih okoljskih akcij.
- Otroci so izbirali okoljski izziv v svojem lokalnem okolju: ločevanje odpadkov, varčevanje z vodo, zdrav prehranjevanje, skrb za čist zrak, skrb za biodiverzitetu (npr. čebele) in ureditev zelenih kotičkov.
- Povezali smo otroke, vzgojitelje in starše s konkretnimi dejanji – čistilne akcije, sajenje medovitih rastlin, izmenjava igrač, izdelava igral iz recikliranih materialov, ustvarjanje domačih zelenjavnih ali zeliščnih vrtov.
- Izkušnje kažejo, da so otroci navdušeni, ustvarjalni in pripravljeni prevzeti odgovornost – dejavnosti niso ostale zgolj “šolske”, ampak so se razširile v družine in lokalne skupnosti, kjer otroci pogosto opozarjajo odrasle na pravilno ravnanje z odpadki in skrb za naravo.
- Medgeneracijsko sodelovanje je bilo močan element – sodelovanje staršev, starih staršev in skupnosti je okrepilo občutek skupnosti in pripadnosti okolju.
- Zaključnega srečanja v Novi Gorici se je udeležilo veliko otrok z vzgojitelji. Dogodek je zajemal kulturni program, podelitev nagrad in lov na “skriti zaklad” z Zelenim škratkom – kar je utrdilo veselje do sodelovanja in ponosa nad doseženim.
- Posebej smo hvaležni za podporo Eko sklada, ki je omogočila, da se zaključnega srečanja lahko udeleži čim več otrok, kar je povečalo dostopnost in enakopravnost v programu.

Hvala vse sodelujočim – otrokom in vzgojiteljicam ter vzgojiteljem!

Veseli smo lepega sodelovanja, truda in tudi rezultatov v tem projektu.

Naj bo Zeleni škratek tudi v prihodnjem letu naš sopotnik in prijatelj – naj nas uči,
da lahko že z drobnimi dejanji naredimo veliko.

Vabljeni, da se nam naslednje leto znova pridružite na poti, kjer otroška radovednost
in ustvarjalnost spreminjata svet v lepši, čistejši in bolj prijazen dom za vse nas. ♥

Kam smo šli po navdih in informacije?

* Knjige o ekologiji za otroke, npr.:

- GRETA IN VELIKANI - Zoe Tucker
 - ZAJČEV PROSTOR, goriške avtorice Tanje Badalič
 - EKO KRALJ (Mojiceja Podgoršek)
 - 10 STVARI, KI JIH LAHKO NAREDIM ZA LEPŠI SVET, Melanie Walsh
 - ZVEDAVČKI: EKOLOGIJA <https://epistola.si/produkt/zvedavcki-ekologija>
 - 12 KORAKOV ZA OKOLJE https://emka.si/products/12-korakov-za-okolje-2?gclid=CjwKCAjwu4WoBhBkEiwAojNdXh6AA8Cg2YAsMxaxvP_HDmWWWQQmIxJDDI2-D8IPWfbDWCu1hDCSIBoCM68QAvD_BwE
 - O GORI: <https://buca.si/knjigarna/leposlovje-knjizevnost/knjige-za-otroke-in-mladino/slikanice-pobarvanke/o-gori/>
 - PLANET BREZ ODPADKOV - Jess French: <https://emka.si/products/planet-brez-odpadkov-1>
 - PLANET V ŽIVLJENJE ODET <https://grafenauer.si/knjigarna/otrosko-in-mladinsko/slikanice/planet-v-zivljenje-odet/>
 - O MIŠKI, KI JE ISKALA SIR <https://emka.si/products/o-miski-ki-je-iskala-sir-1>
 - ROBIN, MALI TJULENJ SKRBI ZA NARAVO (Andrea Reitmeyer)
 - EKOKOLOVOZIKEL (Mojiceja Bonte)
 - EKO ZMAJČEK <https://epistola.si/produkt/eko-zmajcek>
 - SPET ZELENNO <https://www.mimovrste.com/slikanice/webhiddenbrand-spet-zeleno-sasa-benulic-trda-2011?tab=description>
- (VIDEO PO TEJ KNJIGI:
<https://www.google.com/search?q=SPET+ZELENO&oq=SPET+ZELENO&aqs=chrome..69i57.1953j0j9&sourceid=chrome&ie=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:154b2665,vid:dG8YhwDUblM,st:0>)
- ZAJČICA IN ROKAVICA (Mojiceja Bonte)
 - seznam knjig za mentorje Zelenega nahrbtnika: <https://www.bralnaznacka.si/assets/Uploads/Priporocilni-seznami/za-Zeleni-nahrbtnik.pdf>

* Slovenske nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z reševanjem okoljske/ podnebne krize in okoljskim aktivizmom ter vzgojo (tu lahko najdete pomembne informacije in navdih – prebrskajte med članki, publikacijami, novičkami...):

- Greenpeace Slovenija: <https://www.greenpeace.org/slovenia/>
- Focus, društvo za sonaraven razvoj: <https://focus.si/>
- Projekt Plan B za Slovenijo: <https://planbzasslovenijo.si/kdo-smo/o-mrezi/>
- Umanotera: <https://www.umanotera.org/>
- Ekokrog: <https://ekokrog.org/>
- Eko Anhovo: <http://www.ekoanhovo.org/>
- Terraanima, društvo za poglobljeno ekologijo: <http://www.terraanima.si/ekologija-za-otroke.html>

